Voorbehandelen ondergrond

Materialen en materieel worden aangevoerd / geplaatst. Bij onderhoud / renovatie worden soms ook oude tegellagen verwijderd. Eventuele gaten in muren, vloer of plafond worden gedicht en er wordt indien nodig een hechtmiddel / voorstrijkmiddel aangebracht.

De belangrijkste risico's bij het voorbehandelen van de ondergrond zijn:

- Fysieke belasting
- Gevaarlijke stoffen
- Lawaai

Fysieke belasting

De fysieke belasting bij het opperen van lijm en wandtegels is hoog, door het handmatig verplaatsen en aanbrengen van materialen in combinatie met de vaak ongunstige werkhouding. Bij het opperen worden verpakkingen van 25 kg of meer, met twee handen getild en over korte afstanden gedragen (< 1 maal per minuut), of met de kruiwagen of kar verplaatst (duwen en trekken). Het weghakken van oude tegellagen met een hamer / beitel, koevoet of sloophamer is zwaar belastend. Bij het verwijderen van oude tegellagen en bij het aanbrengen van voorstrijkmiddelen is sprake van een statische belasting van de lage rug (1 tot 4 uur, 20 tot 60° voorovergebogen, vaak met gedraaide romp) en van schouder, nek en hoge rug (1 tot 4 uur, armen > 60° omhoog). Bij werk aan vloeren wordt vaak geknield gewerkt.

Te nemen maatregelen:

Bronmaatregelen

- Zorg voor een goed begaanbare aanvoerroute.
- Gebruik hulpmiddelen (kraan, opperlier, wagentje, pick-up, steekkar, et cetera) voor aanvoer en verplaatsen van materialen en materieel.
- Zorg voor een goede planning van de opstelling van materialen en materieel.
- Leg materialen / materieel op pallets om onnodig bukken te voorkomen.
- Gebruik tegels van maximaal 6 kg, tegelpakketten van maximaal 18 kg en lijm- en mortelverpakkingen van maximaal 25 kg.
- Goed hanteerbare verpakkingen.
- Breng bij renovatie waar mogelijk de tegels aan op de oude laag, om het belastende weghakken van lagen te elimineren.
- Gebruik voor handmatig mengen een elektrische mixer van voldoende lengte, zodat rechtop staand kan worden gewerkt met twee handvatten om goed vast te kunnen houden.
- Een verrijdbare mengkuip met mixer op statief
- Gebruik een extra hoge stukadoorstrap (60 cm) die is afgestemd op een verdiepingshoogte van 260 cm.
- Zorg voor goede verlichting met een afdoende lichtsterkte voor kunnen waarnemen van details en een geringe warmte afgifte; verlichting die gemakkelijk kan worden opgesteld of opgehangen zonder het werk te hinderen.

Collectieve maatregelen

- Zorg voor goed begaanbare aanvoerroutes en een goed toegankelijke werkplek.
- Zorg voor voldoende afwisseling en roulatie in het werk om eenzijdige belasting te voorkomen.
- Vraag bij het verplaatsen van zware materialen / materieel een collega om hulp.

Individuele maatregelen

- Kniebescherming.
- Neksteun bij het werken boven ooghoogte.

Meer informatie

- A-blad Tegelzetten
- A-blad Tillen

Gevaarlijke stoffen

Bij renovatie en onderhoud komt soms veel stof vrij indien eerst oude tegellagen of stuclagen moeten worden verwijderd. In dat stof kan ook kwartsstof aanwezig zijn. De actiewaarden voor hinderlijk stof (inhaleerbaar stof 10 mg/m³ en respirabel stof 5 mg/m³ gemiddeld over een werkdag) en ook kwartsstof (0,075 mg/m³ gemiddeld over een werkdag) kunnen daarbij worden overschreden.
De ondergrond kan worden voorbehandeld met een hechtmiddel – meestal met een kunstharsdispersie – om de ondergrond te versterken of de hechting van de pleister te verbeteren. Daarbij is huidcontact mogelijk met het hechtmiddel en bij gebruik van oplosmiddelhoudende producten kunnen vrijkomende dampen worden ingeademd. Verder treedt huidcontact op met vulmiddelen waarmee gaten worden gevuld (cement- of kunstharsgebonden producten). In de producten kunnen allergene stoffen aanwezig zijn. Huidcontact met voorstrijkmiddelen en vulmiddelen kan leiden tot huidirritatie en tot eczeem.

Te nemen maatregelen:

Bronmaatregelen

- Breng bij renovatie waar mogelijk de tegels aan op de oude laag, om het belastende weghakken van lagen te elimineren.
- Gebruik voorstrijkmiddelen en vulmiddelen met zo weinig mogelijk toxische of irriterende bestanddelen.
- Gebruik voorstrijkmiddelen op waterbasis.
- Gebruik waar mogelijk kant en klare producten die niet hoeven te worden gemengd (pasta).
- Bij weghakken oude lagen kunstmatige ventilatie gebruiken.

Collectieve maatregelen

- Bij weghakken oude lagen de laag eerst goed nat maken.
- Een industriestofzuiger voor opruimen van stof.
- Om onnodige stofvorming te voorkomen, zakken met mortel in poedervorm voorzichtig legen dus niet leegkloppen of platslaan; indien mogelijk zakken legen met de opening van de zak onder water; mixen met een laag toerental; buiten aanmaken of in een goed geventileerde ruimte.
- Gebruik voor reinigen geen oplosmiddelen.
- Stof regelmatig opruimen, tenminste aan het eind van de werkdag.
- Goede ventilatie.

Individuele maatregelen

- Handschoenen (afgestemd op het te verwerken product).
- Ademhalingsbescherming (tenminste P2-filter in combinatie met afzuiging). Bij het weghakken van oude lagen kan een beter type bescherming noodzakelijk zijn bijvoorbeeld een middel met aanblaasfilter.

Meer informatie

- Aandachtspunten bij de aanschaf van stofzuigers
- A-blad Tegelzetten
- A-blad Epoxyproducten in de afbouw- en onderhoudssector
- Algemene informatie over cement
- Algemene informatie over epoxy's
- Algemene informatie over het risico schadelijke producten
- Algemene informatie over kwartsstof
- Algemene informatie over oplosmiddelen
- Advies Ademhalingsbescherming
- Arbovriendelijke hulpmiddelen
- Gevaarlijke stoffen: weet waarmee je werkt (info voor werknemers)
- Gevaarlijke stoffen: weet waarmee je werkt (info voor bedrijven)
- Informatie over PBM
- Overzicht van alle H- en P-zinnen
- Factsheet Gevaarlijke chemische producten
- Productgroep Informatie Systeem Arbouw (PISA)
- Stofvrij werken

Lawaai

De werknemer wordt blootgesteld aan lawaai tijdens het weghakken van oude tegellagen of uitstekende delen en bij het mengen van mortel / lijm met een elektrische mixer. Ook bij het werken met een slijptol treden hoge niveaus op. Er wordt vaak gewerkt in kleine ruimtes met wanden van steen / beton wat leidt tot een extra hoog niveau door weerkaatsing en ontbreken van demping. De bovenste actiewaarde voor geluid (85 dB(A), gemiddeld over een werkdag) wordt regelmatig overschreden. De gemiddelde blootstelling tijdens het werk ligt naar verwachting rond 85 dB(A), maar kan hoger zijn bij onderhoud / renovatie.

Te nemen maatregelen:

Bronmaatregelen

- Geluidgedempt gereedschap (onder andere mixer).
- Breng bij renovatie waar mogelijk de tegels aan op de oude laag, om het lawaaiige weghakken van lagen te elimineren.
- Tegels niet op maat maken door slijpen maar door snijden.

Individuele maatregelen

- Gehoorbescherming bij weghakken van oude lagen, bij het slijpen en bij het mixen van mortel / lijm.

Meer informatie

- A-blad Tegelzetten
- Algemene informatie over gehoorbescherming
- Algemene informatie over het risico lawaai
- Informatie over PBM